

Mārtiņa Vaivara, Edgara Lapiņa lekciju kurss „Argumentācija un kritiskā domāšana”

5.lekcijas „Atspēkošana, retorika un debates” vingrinājumi patstāvīgai tēmas apguvei.

Vingrinājums Nr.1 (vismaz 2 cilvēkiem)

(1) Katrs izvēlieties vienu no šiem argumentiem

- Protams, ka Latvijā ir jāievieš obligātais militārais dienests. Ir taču jābūt gatavam aizstāvēt savu valsti. Arī Igaunijā ir obligātais militārais dienests. Tas ir ļoti līdzīgi nodokļu maksāšanai - zināmām tiesībām ar jābūt saistītām ar zināmiem pienākumiem.
- Man šķiet, ka Jānim un Ilzei ir nesaticīgas attiecības. Nekad neesmu redzējis, ka viņi smaidītu, kad būtu kopā. Vienreiz arī mans draugs Andris dzirdēja, kā viņi strīdējās. Šādi strīdi nav bez iemesla

(2) Sagatavojiet atspēkojumu, kas atbilst lekcijā apskatītajam atspēkošanas modelim un prezentējiet to kolēģiem

(3) Kopā ar kolēģiem apspriediet atspēkojuma spēku un to, ko jūs varējāt darīt labāk

Vingrinājums Nr.2 (vismaz 2 cilvēkiem)

(1) Noskatieties vismaz vienu no šīm debatēm (dažas angļiski, dažas latviski - izvēlieties atbilstoši savām interesēm un valodas zināšanām):

- (*latviski*) Vai valstij būtu būtiski jāierobežo ātrie kredīti? <https://www.youtube.com/watch?v=qIVUwB1REUw>
- (*angliski*) Is Catholic Church a force for good in the world? <https://www.youtube.com/watch?v=hn0tPRjVBvw>
- (*latviski*) Vai diskriminācija pret sievietēm Latvijā ir būtiska problēma? <https://www.youtube.com/watch?v=L1SsZUEzyvY>
- (*angliski*) Should minimum wage be abolished? <https://www.youtube.com/watch?v=84t4pTUDFGo>
- (*latviski*) Vai Latvija iegūs, parakstot ASV un ES tirdzniecības līgumu? <https://www.youtube.com/watch?v=F3S5cYtW538>

(2) Pirms debates skatīšanās noformulējiet savu pašreizējo viedokli par debates jautājumu

(3) Sekojot debatei, pierakstiet visus dzirdētos argumentus ar A-P-E struktūras palīdzību. Pierakstiet arī dzirdētos atspēkojumus, pievēršot uzmanību to struktūrai. Aktīvi mēģiniet *kritiski izvērtēt* dzirdētos argumentus, izmantojot pilnīgi visu, ko esat iemācījušies šajā kursā.

(4) Kopā ar kolēģiem 15-20 min garā sarunā apspriediet šādus jautājumus:

- Vai debates tēma bija pietiekami precīzi noformulēta? Vai šī debate bija *balansēta* (abām pusēm bija vienādas iespējas izteikties)? Vai debatē bija *iesaiste* (Vai puses atspēkoja viena otru? Vai tās uzdeva jautājumus viena otrai)?
- Kā debate izmainīja jūsu sākotnējo viedokli par dzirdēto jautājumu? Kāpēc? Vai šī izmaiņa ir saistīta ar dzirdēto argumentu spēku?
- Kādus ieteikumus jūs dotu atsevišķiem runātājiem, lai uzlabotu viņu argumentācijas kvalitāti?
- Kādus ieteikumus jūs dotu debates organizētājiem/moderatoram, lai uzlabotu debates kvalitāti?

Vingrinājums Nr. 3 (vismaz 4 cilvēkiem)

(1) Uzrīkojiet debati par vienu no šīm tēmām atbilstoši lekcijā piedāvātajam modelim. Katram runātājam 5 minūšu gara runa

- Vai Latvijā cilvēkiem jāļauj balsot Saeimas vēlēšanās no 16 gadu vecuma?
- Vai Latvijā būtu jāatjauno nāvessods?
- Vai būtu jāaizliedz jebkāda veida lamāšanās Latvijas Televīzijā un Latvijas Radio?

(2) Apspriediet, kā jums gāja. Cik spēcīgi bija argumenti? Vai jūs atspēkojāt viens otru? Vai debate mainīja jūsu viedokli par jautājumu?